

Jak pozyskać dotację

NA ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Agnieszka Dorożyńska, Tomasz Dorożyński

Wprowadzenie

Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych oraz biernych zawodowo stanowi istotny element aktywnej polityki rynku pracy, zwłaszcza w kontekście zachodzących zmian społecznych i gospodarczych. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości i samozatrudnienia jest jedną z form skutecznego przeciwdziałania bezrobociu, podnoszenia poziomu aktywności zawodowej społeczeństwa, a także stymulowania rozwoju ekonomicznego i społecznego regionów. Środki z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki zostały przeznaczone m.in. na aktywne formy zwalczania bezrobocia. Uwzględniając terytorialne zróżnicowanie poziomu bezrobocia oraz lepszą znajomość problemów i potrzeb regionalnego, a także lokalnego rynku pracy, udzielane wsparcie jest przede wszystkim realizowane na poziomie regionów. Jest to tzw. komponent regionalny PO KL, a środki na podejmowane w tym zakresie działania pozostają w dyspozycji samorządów województw. Celem działania 6.2 PO KL Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia jest promocja oraz wspieranie inicjatyw i rozwiązań zmierzających do tworzenia nowych miejsc pracy oraz budowy postaw kreatywnych, służących rozwojowi przedsiębiorczości i samozatrudnienia. Instytucjami wdrażającymi (IP2) odpowiedzialnymi za nabór i ocenę wniosków, a także podpisywanie umów o dofinansowanie projektów są: urzędy marszałkowskie, wojewódzkie urzędy pracy lub inne instytucje regionalne. Każde województwo przyjęło własne zasady wdrażania środków unijnych dla omawianego działania 6.2 PO KL. Dlatego też zasady, kryteria i warunki finansowania, terminy składania wniosków aplikacyjnych różnią się w poszczególnych województwach.

Typy projektów

W ramach działania 6.2 zaplanowano wsparcie finansowe oraz merytoryczno-doradcze w momencie zakładania przedsiębiorstwa, a także w początkowym okresie jego funkcjonowania (wsparcie pomostowe). Wsparcie dla osób zamierzających rozpocząć działalność gospodarczą (w tym na założenie spółdzielni lub spółdzielni socjalnej) realizowane jest poprzez zastosowanie następujących instrumentów (jednego lub kilku):

- doradztwo (indywidualne i grupowe) oraz szkolenia umożliwiające uzyskanie wiedzy i umiejętności potrzebnych do założenia i prowadzenia działalności gospodarczej;
- przyznanie środków finansowych na rozwój przedsiębiorczości (w tym w formie spółdzielni lub spółdzielni socjalnej – o ile wszyscy udziałowcy są osobami, które rozpoczęły prowadzenie działalności w wyniku uczestnictwa w projekcie realizowanym w ramach przedmiotowego działania), do wysokości stanowiącej równowartość 40 tys. zł (lub 20 tys. na osobę w przypadku spółdzielni lub spółdzielni socjalnej);
- wsparcie pomostowe w okresie od 6 do 12 miesięcy od dnia zarejestrowania działalności gospodarczej, obejmujące m.in. doradztwo oraz pomoc w efektywnym wykorzystaniu dotacji (wyłącznie dla osób, które rozpoczęły działalność w ramach danego projektu).

Ponadto w ramach działania 6.2 przewidziano projekty polegające na promocji przedsiębiorczości i samozatrudnienia poprzez kampanie promocyjno-informacyjne, a także upowszechnianie dobrych praktyk z zakresu rozwoju przedsiębiorczości.

Kto realizuje projekty?

Wszystkie podmioty spełniające warunki podane w dokumentacji konkursowej są uprawnione do składania wniosków aplikacyjnych. Oczywiście podpisanie umowy o dofinansowanie projektu uwarunkowane jest spełnieniem kryteriów formalnych, merytorycznych, a także kryteriów dostępu, strategicznych oraz horyzontalnych. Wśród zagadnień horyzontalnych, które są obligatoryjne dla każdego projektu, należy wymienić: rozwój lokalny, rozwój społeczeństwa informacyjnego, zrównoważony rozwój, równość szans.

Kto może uzyskać środki na start?

Wsparcie w ramach działania koncentruje się przede wszystkim na wybranych grupach docelowych, które doświadczają największych trudności związanych z wejściem na rynek pracy i utrzymaniem się na nim. Grupy te obejmują m.in. osoby młode, które nie mają doświadczenia zawodowego ani kwalifikacji koniecznych do znalezienia zatrudnienia, kobiety (w tym zwłaszcza matki samotnie wychowujące dzieci), osoby starsze, mające trudności z dostosowaniem się do wymogów modernizującej się gospodarki, a także osoby niepełnosprawne, poszukujące zatrudnienia na otwartym rynku pracy. Ponadto wsparcie adresowane jest do długotrwale bezrobotnych oraz osób zamieszkałych na obszarach wiejskich, których reintegracja z rynkiem pracy wymaga zastosowania różnorodnych instrumentów aktywizacyjnych.

Wśród podmiotów bezpośrednio korzystających ze wsparcia należy wymienić osoby fizyczne zamierzające rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej (z wyłączeniem tych, które miały zarejestrowaną działalność gospodarczą).

w okresie 1 roku przed złożeniem wniosku o uzyskanie wsparcia w ramach projektu), w tym w szczególności:

- osoby pozostające bez zatrudnienia przez okres co najmniej kolejnych 12 miesięcy w ciągu ostatnich dwóch lat,
- kobiety (w tym zwłaszcza powracające oraz wchodzące po raz pierwszy na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem i wychowaniem dzieci),
- osoby do 25. roku życia,
- osoby niepełnosprawne,
- osoby po 45. roku życia,
- osoby zamieszkujące na obszarach wiejskich, w gminach wiejskich, miejsko-wiejskich i miejskich oraz mieszkańców miast (do 25 tys.) zamierzających podjąć zatrudnienie,
- w zawodach pozarolniczych (niezwiązanych z produkcją rolną i zwierzęcą).

Dotacja krok po kroku

Przykładowy model uzyskania jednorazowej dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej z punktu widzenia przyszłego przedsiębiorcy w ramach działania 6.2 PO KL można podzielić na kilka etapów.

Etap 1 – potencjalni beneficjenci (projektodawcy) składają projekty w odpowiedzi na konkurs ogłoszony przez instytucję ogłaszającą konkurs.

Etap 2 – wybór beneficjentów, którzy będą przeprowadzać szkolenia z przedsiębiorczości i udzielać wsparcia finansowego osobom zainteresowanym rozpoczęciem działalności gospodarczej.

Etap 3 – wyłonione instytucje (beneficjenci projektodawcy) przeprowadzą rekrutację zgodnie z harmonogramem finansowym i rzeczowym realizacji projektu. Należy podkreślić, że kryteria naboru grupy docelowej są determinowane kryteriami określonymi w dokumentacji konkursowej (przygotowanej przez każdą Instytucję ogłaszającą konkurs) oraz przyjętymi przez beneficjenta założeń projektu. Osoby chcące rozpocząć działalność gospodarczą, przy wsparciu środków publicznych muszą spełnić kryteria ubiegania się o wsparcie, które są określone w danym województwie. Ponadto kryteria te mogą się różnić w każdym z poszczególnych projektów. Beneficjent (projektodawca) ma prawo, w oparciu o dokumentację konkursową,

określić ostateczny kształt grupy docelowej. Na przykład ze względu na wiek, miejsce zamieszkania, wykształcenie czy status na rynku pracy.

Etap 4 – nabory osób, które chciałyby rozpocząć działalność gospodarczą przy wsparciu ze środków publicznych. Osoby te powinny spełniać kryteria ubiegania się o wsparcie wymagane w danym województwie.

Etap 5 – realizacja szkoleń oraz doradztwa z zakresu prowadzenia własnej działalności gospodarczej, opracowanie biznesplanów w zakresie planowanej działalności gospodarczej.

Etap 6 – wystąpienie do instytucji realizującej projekt z wnioskiem o udzielenie dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Etap 7 – zarejestrowanie własnej działalności gospodarczej po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku. Dopuszczalnymi formami, w jakich uczestnicy projektu mogą prowadzić działalność gospodarczą, są samodzielna działalność gospodarcza oraz spółdzielnia albo spółdzielnia socjalna. Nie jest możliwe prowadzenie działalności w formie spółki prawa handlowego ani innego podmiotu zbiorowego (np. fundacja, stowarzyszenie). Uczestnicy mogą natomiast zawrzeć umowę spółki cywilnej.

Etap 8 – wsparcie pomostowe w okresie do 6 lub do 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia działalności gospodarczej, obejmujące finansowe wsparcie pomostowe wypłacane miesięcznie w kwocie nie większej niż 1100 zł brutto, połączone z doradztwem oraz pomocą w efektywnym wykorzystaniu dotacji (wyłącznie dla osób, które rozpoczęły działalność w ramach danego projektu).

Zakres wsparcia finansowego

Wsparcie finansowe na rozwój przedsiębiorczości może być przeznaczone na pokrycie wydatków inwestycyjnych (w tym m.in. na środki transportu, składniki majątku trwałego, koszty prac remontowych i budowlanych) oraz wydatków na środki obrotowe uznanych za niezbędne do prowadzenia działalności gospodarczej i odpowiednio uzasadnionych przez wnioskującego. Wsparcie może obejmować 100% kosztów uruchomienia działalności gospodarczej (zgodnie z § 31 ust. 3 rozporządzenia w sprawie udzielania pomocy publicznej w ramach PO KL). Realizator projektu nie może uzależnić

udzielenia wsparcia od wniesienia przez beneficjenta pomocy wkładu własnego.

Wsparcie finansowe na rozwój przedsiębiorczości nie może być wykorzystane na:

- sfinansowanie wydatków, w stosunku do których wcześniej została udzielona pomoc publiczna lub które wcześniej były objęte wsparciem ze środków Wspólnoty Europejskiej (zakaz podwójnego finansowania tych samych wydatków),
- zapłatę grzywien i kar wynikających z naruszenia przez beneficjenta pomocy przepisów obowiązującego prawa,
- zapłatę kar umownych wynikłych z naruszenia przez beneficjenta pomocy umów zawartych w ramach prowadzonej działalności gospodarczej,
- zakup środków transportu w przypadku podejmowania działalności w sektorze transportu towarów.

Beneficjent pomocy, który otrzymał środki finansowe na rozwój przedsiębiorczości, ma obowiązek dokonania zwrotu otrzymanych środków wraz z odsetkami, jeżeli prowadził działalność gospodarczą lub był członkiem spółdzielni socjalnej przez okres krótszy niż 12 miesięcy od dnia rozpoczęcia działalności gospodarczej lub zostały naruszone inne warunki umowy dotyczące przyznania tych środków.

Obecnie w wielu regionach rozstrzygane są konkursy w ramach działania 6.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Szczegółowe informacje związane z warunkami i terminami uczestnictwa w projekcie dostępne są na stronach internetowych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, urzędów marszałkowskich i wojewódzkich urzędów pracy. ■

Agnieszka Dorożyńska
Tomasz Dorożyński
eksperti ośrodka Enterprise Europe Network
przy Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości w Łodzi